

ବ୍ୟାକ ପିଲାଚାର୍ଯ୍ୟ ମିଳାର

ଥିଏ

ଏକାନ୍ତରିଣୀ

ପ୍ରୋଜେକ୍ଟା ଓ ପରିଚାଳନା : ଚିତ୍ର ବନ୍ଦ

କାହିଁନି : ମଲ୍ଲିଲ ସେନଙ୍ଗୁପ୍ତ

ଆଲୋକଚିତ୍ର : ରାମାନନ୍ଦ ସେନଙ୍ଗୁପ୍ତ

ଶବ୍ଦଭାବେଶନେ : ବାଣୀ ଦତ୍ତ

ଶିଳ୍ପିନିର୍ଦ୍ଦେଶନା : କାର୍ତ୍ତିକ ବନ୍ଦ

ମଞ୍ଚଦରମା : ବୈଚାନାଥ ଚଟ୍ଟାପାଧାୟ

ଶ୍ରୀତାନ୍ତୁଲେଖନ : ମତୋନ ଚଟ୍ଟାପାଧାୟ

କର୍ମ ପରିଚାଳନା : ମହାଦେବ ଦେନ

ବ୍ୟାଷ୍ଟାପନା : ଡ୍ରପାଳ ରାୟଚୌଦ୍ରୀ

ରମ୍ପଙ୍ଜଳା : ମଦନ ପାଠକ

ଗୀତରଚନା : ଗୋରୀପ୍ରସନ୍ନ ମହିମଦାର
ସମ୍ମାନ ପରିଚାଳନା : ନଚିକେତା ଗୋପ

ପ୍ରଚାର-ମଚିବ : ଫ଼ିଲ୍ମ ପାଇଁ

ପଟ-ଶିଳ୍ପୀ : ରାମଚନ୍ଦ୍ର ମିଶ୍ର

ପ୍ରିଣ୍ଟିଂଟର : କାପ ଦ

ମୁଦ୍ରା-ମଞ୍ଜୀତ : କାଲକାଟା ଅକେଟ୍ରୀ

କଟ୍ଟ-ମଞ୍ଜୀତ : ହେମତ ମଧୋପାଧାୟ

ମାନ୍ୟମନ୍ତ୍ର : ମଧୋପାଧାୟ

ପତ୍ରିମା ବନ୍ଦୋପାଧାୟ

ପଥାନ-ମଞ୍ଜକାରୀ ପରିଚାଳନା : ପ୍ରମଦାମ ବାଗଚୀ

ଆଲୋକ ମଞ୍ଜାତେ : ହେନ ଗାନ୍ଧୀ

ସହକାରୀଗଣ

ପରିଚାଳନା : ପ୍ରଦୀପ ଦଶଶୁଷ୍ଟୁ

ଆଲୋକଚିତ୍ର : ମୋନା ମଧୋପାଧାୟ, କେଟ୍ଟାମଣ୍ଡଳ

ଶବ୍ଦଭାବେଶନେ : ହରିକେଶ ବନ୍ଦୋପାଧାୟ

ପାଇଁ ମଣ୍ଡଳ

ମଞ୍ଚଦରମା : ନିରଜନ ବନ୍ଦ

ଶ୍ରୀତାନ୍ତୁଲେଖନ : ଜୟନ୍ତ ଶେଟ୍, ରାବିନ୍ଦ୍ରାନ୍ଦ ବଡ଼ାଳ

ବ୍ୟାଷ୍ଟାପନା : ମହାଦେବ ଦାସ, ଭଗିରଥ ଚନ୍ଦ୍ରମାର୍ତ୍ତି

ରମ୍ପଙ୍ଜଳା : ଗୋପାଳ ଚାଲଦାର, ମତୋନ ଦୋଯ

ମାଜମଜଳା : ଶୁଭ ଦାସ

ଆଲୋକ ମଞ୍ଜାତେ : ସୁଧାର ମରକାର, ଅଭିମାନ

ଦାସ, ତଙ୍ଗୀ ଅଧିକାରୀ, ଶୁର୍ବନ ଦାସ, ମହାନ୍ତିର

ମରକାର, ଉଦୟ ପାତ୍ର, ବୈଜ୍ଞାନିକ ଶକ୍ତି

କୃତଜ୍ଞତା ସ୍ଵିକାର

ବିଜ୍ୟ ବନ୍ଦ, କେଟ୍ଟାନ ମଧୋପାଧାୟ, ଗାନ୍ଧୀନାନ୍ଦମ ଜୟନ୍ଦୋହାଳ, ହିନ୍ଦ ଟୋର୍ମ୍ (ମିଟ୍ ମାର୍କେଟ୍)

ବେଙ୍ଗଲ ବୁକ ଟାଉନ, ଦି ନିନ୍ଦ ଟୁଡ଼ିଓ ମାପାଇ, ଅନିଲ ରାୟ ଚୌଦ୍ରୀ

ଚରିତ୍ର ଚିତ୍ରାଣ

ଉତ୍ତମକମାର ମାଲା ସିୟୁ, ଅସିତବନନ୍ଦ

ଚବି ବିଦ୍ୟାମ, ଜହର ପାତ୍ରୀ, ଶିଳ୍ପିନ ବଟାଲ, ପୋର ଦୀ, ବାବୁଆ, କିଲାପ, ମଲିନା ଦେବୀ, ଶୋଭା ମେନ, ମୀରା ବାୟ, ମାଧ୍ୟମ ବାୟ ଚୌଦ୍ରୀ, କୁମାରୀ ଗୀତା, ହରିମୋହନ ବନ୍ଦ, ଶୀତି ମହିମଦାର, ବେଚ ମିଂଟ, ହବିକେବ ବନ୍ଦୋପାଧାୟ, ଜୟନ୍ତ ଟାର୍ଚାର୍ମ୍, ବୁଟ୍ ପାଲିତ, ପଥଲ ଚୌଦ୍ରୀ ଗୋପାଳ ଗୋପାଳ, ଶୁଭୀର ବନ୍ଦ, ଫରେନ୍ ଦିନି ଓ ଆରୋ ଅନେକେ

କାଲକାଟା ମୁଦ୍ରିଟାନ ପ୍ରାଇଭେଟ ଲିମିଟେଡ୍, ବିଲ, ମି, ଏ, ଶକ୍ତ୍ୟାପ୍ତେ ଗୃହିତ,
ବେଙ୍ଗଲ ଫିଲ୍ମ୍ ଲାବରେଟୋର୍ଜ୍ (ପ୍ରା) ଲିମିଟେଡ୍ ପରିଷ୍କଟିକ

ଏକମାତ୍ର ପରିବେଶକ :

ମିତାଲୀ ଫିଲ୍ମ୍ସ (ପ୍ରା) ଲିଂ

ଏକାନ୍ତରିଣୀ

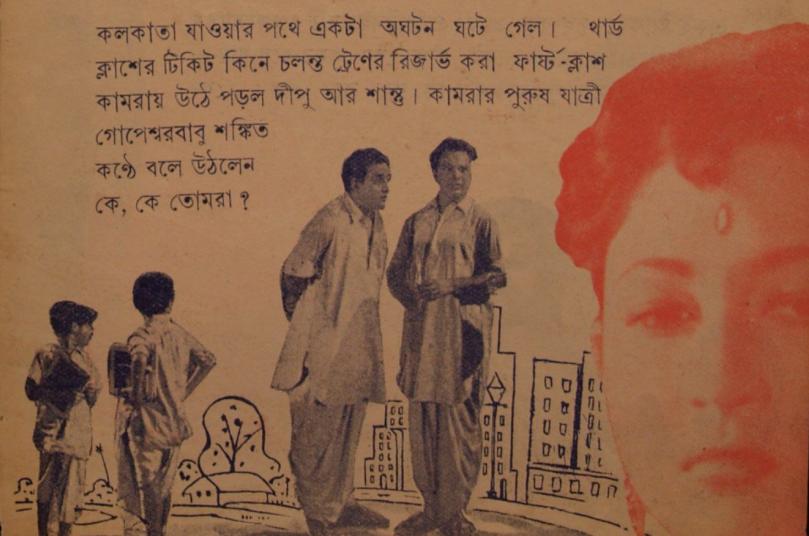
ଏକଇ ମାଘେର ଦୁଇ ସନ୍ତାନେର ଚେଯେ ଓ ବେଶୀ ସନ୍ତାନର ଦୀପୁ
ଆର ଶାନ୍ତର ମଧ୍ୟେ । ଏରଇ ମାରେ ହଟାଇ ସେବନ ଶାନ୍ତର ରଖା
ବିଥବା ମା ପୃଥିବୀ ଛେଡେ ଚଲେ ଗେଲ ଦେବିନ ଥେବେ ଦୀପୁର ମା
ତାକେ ତୀର ଆର ଏକଟି ସନ୍ତାନେର ମତ ନିଜେର ବୁକେ ତୁଲେ
ନିଲେନ । ଶୁଦ୍ଧ ନତୁନ କରେ ଏକଟି ମାଟି ପେଲ ନା ଶାନ୍ତ, ପେଲ ଏକଟି
ଛୋଟ୍ ବୋନ—ଦୀପୁର ବୋନ ବାହୁକେ । ଏକଟି ଶଶା, ଏକଟି କଳା
ଭାଗ କରେ ଥାଯ ଦୁଇନେ, ଏକେର ଦୋୟ ଅପରେ ତୁଲେ ନେଯ ଘାଡ଼େ ।

ଏମନି କରେ ଏକ ହଣ୍ଡେ ହୁଲେର ମତ ବଡ ହେଁ ଉଠିଲ ଦୁଇନେ,
ବି-ଏ ପାଶ କରଲ ଏକତ୍ରେ । ଏଦିକେ ଆବାର ଦୀପୁ ଗାୟ ଗାନ, ଶାନ୍ତ
ସନ୍ଧତ କରେ ତବଲାୟ । ଛେଲେବେଳାକାର ସେଇ ବଙ୍ଗୁତ ବସିବେ
ମାର ଓ ପ୍ରାଗ୍ରହ ହେଁ ଉଠେଛେ । ଏ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟର ଭାବୁରେ ଦେଇବ ଗଭୀର, ମଧୁର ।

ଦୁଇନେ ଏକଇ ଜ୍ଞାଯଗାୟ ଚାକରିର ଦରଖାନ୍ତ କରେଛିଲ । ଏକଇ ଦିନେ ଦୁଇନେ
ଉତ୍ତର ପେଲ ସେଇ ଦରଖାନ୍ତରେ । ଦୁଇନେକିଇ ସାକ୍ଷାତ୍ କରତେ ବଲା ହେଁଛେ ।

ନିଜେର ଚେନ ଗଣ୍ଠିର ବାଇର ନିଜେକେ ଜାହିର କରିବାର ସପ୍ରତିଭତା ନେଇ
ଦୀପୁର ସଭାବେ । ଦୀପୁ ଶିଳ୍ପୀ, ଦାର୍ଶନିକ । ଶାନ୍ତ କଥାବାତ୍ରୀ ଆଚାରେ ବ୍ୟବହାରେ
ଖୁବି ଚଟପଟେ । ପୃଥିବୀର ବୈଜ୍ଞାନିକ ରମ୍ପଟାକେଇ ଯେବେ ବେଶୀ କରେ ଚେନେ ।

କଳକାତା ଯାଓ୍ୟାର ପଥେ ଏକଟି ଅଷ୍ଟନ ଘଟେ ଗେଲ । ଥାର୍
କ୍ଲାଶେର ଟିକିଟ କିମେ ଚଲନ୍ତ ଟେରେ ରିଜାର୍ଡ କରା ଫାର୍ଟ-କ୍ଲାଶ
କାମରାୟ ଉଠେ ପଡ଼ିଲ ଦୀପୁ ଆର ଶାନ୍ତ । କାମରାୟ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯାତ୍ରୀ
ଗୋମେଶରବାୟ ଶକ୍ତି
କଟେ ବଲେ ଉଠିଲେ
କେ, କେ ତୋମା ?

দীপুর মুখের উন্নর গেল আটকে, গোপেশ্বরবাবুর পাশে আধশোয়া
অবস্থায় আধো কটাক্ষে চেয়ে আছে তাদের দিকে একটি রূপসৌ তরুণী।
মুখে কোতুকের মৃচ হাসি। গোপেশ্বরবাবুর মেয়ে সুজাতা। তার দিকে
চেয়ে শাস্ত্রের চোখের দৃষ্টিও ক্ষণকালের জন্য প্রদীপ্ত হয়ে উঠেছিল কিন্তু
দীপুর মত লজ্জা-সঙ্কোচের বালাই নেই তার। গোপেশ্বরবাবুর সঙ্গে কথায়
কথায় আলাপ জিয়ে তুলতে বেশী বিলম্ব হ'ল না শাস্ত্র।

টেনের এই আলাপের জের বাড়ী অবধি টেনে নিয়ে যাওয়ার জন্যে একটি
ফিক্রির আবিষ্কার করল শাস্ত্র। হাওড়া ফ্টেশনে নেমে সুজাতাদের মোটরের
পিছনে ওদের লগেজের সঙ্গে নিজেদের একটিমাত্র বেডিং তুলে দিল। বেডিংটা
যেন ভুলে ওদের জিনিসপত্রের সঙ্গে চলে এসেছে এবং
সেটি ফিরিয়ে নিয়ে যাওয়ার অভিহাতে তাদের আসতে
হয়েছে এখানে।

কিন্তু যার সঙ্গে মেলামেশা করবার একান্ত বাসনায় এই
কাণ্ডটা করল শাস্ত্র তার চোখকে যে এড়ানো যায়নি তার প্রমাণ
পাওয়া গেল প্রথম দিনই যখন তারা গোপেশ্বরবাবুর বাড়ীতে গিয়ে
সুজাতারই সাক্ষাতে পেল সবার আগে! এমনি ভাবে ধরা পড়ে
যাওয়ার লজ্জাটা শাস্ত্রের সপ্রতিভাতার সামনে বেশীক্ষণ টেঁকেনি
কিন্তু দীপু এমন বিব্রত বোধ করল যে মুখ দিয়ে ভাল করে কথাই
ফুটল না তার।

একই আকর্ষণে হই বক্তু প্রায় প্রতিদিনই যায় সুজাতাদের
বাড়ী। সুজাতার সামনে পড়লেই দীপু যেন কেমন হয়ে যায়—
রাঙ্গের জড়তা এসে দীপুর বাকশক্তিকে রুক্ষ করে দেয়। যেন

স্নায়বিক দৌরবল্যে বিপর্যস্ত একটি মানুষ।

দীপুর অবস্থা দেখে নিন্দিয়াভাবে হাসে সুজাতা। শাস্ত্রকে পৃথক-
ভাবে নিয়ে চলে যায় মাকেটিং-এ। দীপুর লজ্জা সঙ্কোচ নিয়ে পরিহাস
করা, আঘাত করা যেন সুজাতার কাছে একটি খুসির খেয়াল হয়ে দাঁড়িয়েছে।
বাইরের নিতান্ত মুখচোরা লাজুক এই মানুষটির অন্তর সুজাতার প্রতি দুরবার
আকর্ষণে কত না-বলা কথায়, কত তৃষ্ণায়, কত মাঝুর্যো, কত বেদনায় মুখের
হয়ে উঠেছে, একথা কি বোনো একটুও সে মেয়ে হয়ে?

হই বক্তু প্রথমে মেসে এসে উঠেছিল। চাকরি হওয়ার পর বাড়ী ভাড়া
করে মা ও বোন বাস্তুকে তারা গ্রাম থেকে নিয়ে এসেছে। এখানে এসে
দীপুর মা আর বাস্তু বুঝতে পারল দীপু আর শাস্ত্রের প্রগাঢ় গ্রীতির
মার্বাখানে কিসের যেন একটি ছায়া পড়েছে।

সপ্রতিতি, মিশ্রকে শাস্ত্রকেই গোপেশ্বরবাবুর বেশী পছন্দ।
শাস্ত্রের সঙ্গেই যখন তাঁর মেয়ে মাকেটিং-এ যায়, বেড়াতে
বেরোয় মোটরে একসঙ্গে তখন তাঁর মেয়ের মন তিনি বুঝে
ফেলেছেন।

সুজাতা যে কেন দীপুকে দেখলেই হাসে, শাস্ত্র বুঝতে
পারে না। অফিস থেকে ফেরবার সময় পৃথক করে তার সঙ্গ

পাওয়ার জন্যে মোটর নিয়ে আসে সুজাতা।
দীপু একা ফিরে যায় বাড়ীতে। তাছাড়া
শাস্ত্রের মনে হয় দীপুরও সুজাতাকে ভাল
লাগে না। ভাল লাগলে দীপু সুজাতাদের
বাড়ী যাওয়া এমনিভাবে একেবারে বন্ধ করে
দিত না।

চুটি হদয়ের এতদিনের গভীর সংস্পর্শতার
মাঝখনে আজ এমন একজন এসে দাঁড়িয়েছে
যাকে শশা, কলা, পেয়ারার মত মায়ের স্নেহ,
বোনের গ্রীতির মত ভাগ করে নেওয়া যায়না।
তাই আজ দুই বন্ধুর মেলামেশায় ব্যক্তিক্রম
স্ফুট হয়েছে অনেক, ব্যবধান রচিত হয়েছে
অলঙ্ক্র্যে।

দীপু পরাজয় মেনে নিয়েছে নিজেই।
ঈর্ষা করেনি শাস্ত্রকে, শুধু নিজেকে নিয়ে
দে পালিয়ে যেতে চায়।

সুজাতা তার সর্বস্ব সমর্পণ করতে পারে
মাত্র একজনকে। কাকে বরণ করবে সুজাতা!

তারই রহস্যে
অনু রঞ্জিত,
হদয়ে হদয়ে
এই লুকোচুরি
খেলার পরি-
স মা প্রি-
কো থা য!
র পা লী র
পদ্মার ধাবমান
প্রতিচ্ছায়ায়
তার সন্ধান
পা ও যা
যাবে।

শুভা

(১)

ওরে খাল পষ্ট'ল নদীর জলে
সাগরে যায় নদী
ওরে সাগর যে কোথায় পষ্ট'ল
জানতে পারতাম যদি
ওরে খাল পষ্ট'ল নদীর জলে.....

(২)

মালতী ভূমরে জলে ত্রি কানাকাণি
মেই ফুল মনে হয়
তোমারেই জানি আমি জানি
মালতী বলে গুলি মিতা
আমি যে তোমার জান কি তা—
পাখের পাখ দাও ও আনি
তোমারেই জানি আমি জানি—

শুধু গান শুধু হাসি
এই নিয়ে সারাবেলা
চলে আজ ফাখশের খেল
শুধু গান শুধু হাসি—
মালতী বলে ওগো পিয়া
এ লাগন হোক শুবরীয়া
শোনাও শগাধৰ বাণী
তোমারেই জানি আমি জানি।

(৩)

মৌ বনে আজ মেঁ মেঁতে
বৌ কথা কেও উকে
মৌ মছিয়া আজু শৈ দূরে থাকে॥
হৃদ-ভরা গদধূরে এক নতুন বেলায়
আমারে আজ তে আর ধরে রাখে
নতুন নতুন যতে পাখীরা গায়
নতুন নতুন কুলে রং ভরে যায়॥
তাদের দিলে প্রজাপতি পাখায় বপ্প আকে
নতুন নতুন খুনী হৃদয়ে পাই॥
নতুন নতুন যতে আজ কোথা যাই॥
উকি দিল শুর্য সোনা ভাঙ্গ মেঁদের
কাকে
আর নতুন কিছু পাব এবার জীবন পথের
বাকে॥

আ গা জী লিভেদ ত

জুটিয়া-ডেভন অভিনীত

চাওয়া-পাওয়া

চাইস ফিল্মসের তিবেদত
কাহিতো-চিয়াট্টি-বুসকের্ন্স
পরিচালনা-শাপিক

জারোজ মেনগুণ প্রযোজিত
এম. এজ. জি. প্রোডাকচার্সের

খেলোঘর

ডেভন-মালা ও অশোককুমার
অভিনীত

পরিচালনা-অডিয় কর

সুরও কষ্ট-হেমতকুমার

কাহিতো-অলীল সেতগুণ

পরিবেশক

মিতালী ফিল্ম (প্রাইভেট) লিঃ

বাংলা

মিতালী পরিবেশিত

ମଂଗଠନେ

୧୦/୩୦୯/୩୭
୬୮

ପ୍ରୟୋକ୍ତନା ଓ ପରିଚାଳନା : ଚିତ୍ର ବସୁ
କାହିନୀ : ଉସଲୀଲ ସେନଙ୍ଗଣ୍ଡ

ଗୀତରଚନା : ଗୌରୀପ୍ରସନ୍ନ ମଜୁମଦାର
ମନ୍ଦୀତ ପରିଚାଳନା : ନଚିକେତା ଘୋସ

ଆଲୋକଚିତ୍ର : ରାମାନନ୍ଦ ଦେନଙ୍ଗଣ୍ଡ

ଶକ୍ତାମୁଖେନେ : ବାଣୀ ଦତ୍ତ

ଶିଳ୍ପ-ବିଦେଶନା : କାର୍ତ୍ତିକ ବହୁ

ମୃଦୁଲାଦିନା : ବିଜନାଥ ଚଟ୍ଟାପାଧ୍ୟାୟ

ମନ୍ଦୀତାମୁଖେନେ : ସତୋନ ଚଟ୍ଟାପାଧ୍ୟାୟ

କର୍ମ୍ମ ପରିଚାଳନା : ମହାଦେବ ଦେନ

ବ୍ୟବସ୍ଥାପନା : ଡୁପାଲ ରାୟଚୌଧୁରୀ

କ୍ରପଙ୍ଗଜ୍ଞା : ମନ ପାତ୍ର

ଆଲୋକ ମୃଦୁଲାଦିନା : ହରେନ ଗାନ୍ଧୁଲୀ

ସହକାରୀଗଣ

ପରିଚାଳନାର : ପ୍ରେଦିପ ଦାଶଙ୍କ୍ଷୁଣ୍ଡ

ଆଲୋକଚିତ୍ର : ମୋନା ମୁଖୋପାଧ୍ୟାୟ, କେଷ ମନ୍ଦୁଳ

ଶକ୍ତାମୁଖେନେ : ହୃଦିକେଶ ବନ୍ଦୋପାଧ୍ୟାୟ

ପାତ୍ର ମନ୍ଦୁଳ

ମୃଦୁଲାଦିନାର : ମିରଙ୍ଗନ ବହୁ

ମନ୍ଦୀତ ପରିଚାଳନା : ଜୟନ୍ତ ଶେଟ୍, ରବୀନାଟିଦ ବଡ଼ାଳ

ବ୍ୟବସ୍ଥାପନା : ମହାଦେବ ଦାସ, ଭୀରଥ ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ତ୍ତି

କ୍ରପଙ୍ଗଜ୍ଞା : ଗୋପାଲ ହାଲାର, ସତୋନ ଘୋସ

ମାଜମଜ୍ଜା : ଶଶ୍ଵ ଦାସ

ଆଲୋକ ମୃଦୁଲାଦିନା : ଫୁରୀ ମରକାର, ଅଭିମୟୁ

ଦାସ, ଛନ୍ଦେ ଅଧିକାରୀ, ହରଦିନ ଦାସ, ମୋହ

ମରକାର, ଉଦୟ ପାତ୍ର, ବୈଜ୍ଞାନିକ ଶର୍ମୀ

କୃତଭତ୍ତା ଶ୍ଵୀକାର

ବିଜୟ ବହୁ, କେଷଦେବ ମୁଖୋପାଧ୍ୟାୟ, ଗ୍ୟାରୀନାରାମ ଜୟଦୋଯାଳ, ହିନ୍ଦ ଷ୍ଟୋର୍ (ନିଉ ମାର୍କେଟ),
ବେଙ୍ଗଲ ବୁକ ହାଉସ, ଦି ନିଉ ଟ୍ରିଓ ନାପାଇ, ଅନିଲ ରାୟ ଚୌଧୁରୀ

ଚରିତ୍ର ଚିତ୍ରଣ

ଉତ୍ତମକୁମାର, ମାଲାର୍‌ସଂହ୍ର, ଅସିତବରଣ

ଛବି ବିରାମ, ଜହର ଗାନ୍ଧୀ, ଶିଶିର ବଟ୍ବାଲ, ଗୌର ମୌ, ବାବୁହା, ତିଳକ, ମଲିନା ଦେବୀ, ଶୋଭା ଦେନ,
ମୀରା ରାୟ, ମାଧ୍ୟମ ରାୟ ଚୌଧୁରୀ, କୁମାରୀ ଶୀତା, ହରିମୋହନ ବହୁ, ଶ୍ରୀତି ମଜୁମଦାର, ବେଚୁ ମିହେ,
ହୃଦିକେଶ ବନ୍ଦୋପାଧ୍ୟାୟ, ଜୟନ୍ତ ଭଟ୍ଟାଚାର୍ଯ୍ୟ, ବୁଟୁ ପାଲିତ, ପୁତ୍ର ଚୌଧୁରୀ (ଏଣ୍ଟା) ଫୁରୀ ବହୁ, ହରେନ୍ ସିଂ
ଓ ଓରୋ ଅନେକ।

କାଲକଟା ମୁଭିଟୋନ ପ୍ରାଇଭେଟ ଲିମିଟେଡ୍ ଟ୍ରୁଟିଭ୍ ଆର, ସି, ଏ, ଶବ୍ଦଯକ୍ରେ ଗୃହିତ,
ବେଙ୍ଗଲ କିମ୍ବଦ ଲାବରେଟୋରିଜ (ପାଣ୍ଟ) ଲିମିଟେଡ୍ ପରିଷ୍କୃତି।

ଏକମାତ୍ର ପରିବେଶକ : ମିତାରୀ ଫିଲ୍ମ୍ ପ୍ରାଇଭେଟ ଲିଂ

୪୭, ଲେବିନ ମରଣୀ, କାଲକଟା-୧୩

କାହିଁମୀ

ଏକଇ ମାରେ ହାତ ମଧ୍ୟ ଦୀପୁ ଆର ଶାସ୍ତ୍ରର ମଧ୍ୟେ । ଏରାଇ ମାବେ ହଠାତ୍ ସେଇନ ଶାସ୍ତ୍ରର କଷା ବିଧବା ମା ପୃଥିବୀ ଛେଡ଼ ଲୋଗେ
ମେଦିନ ଥେକେ ଦୀପୁର ମା ତାକେ ତାର ଆର ଏକଟି ସନ୍ତାନେର ମତ ନିଜେର ବୁକେ ତୁଳେ ନିଶେନ । ଶୁଣ ନତୁନ କରେ ଏକଟି ଯାଇ ପେଳ ନା ଶାସ୍ତ୍ର, ପେଳ
ଏକଟି ଛୋଟ ବୋନ—ଦୀପୁର ବୋନ ବାଞ୍ଚକେ । ଏକଟି ଶଶା, ଏକଟି କଳା ଭାଗ କରେ ଥାଏ ଦୂଜନେ, ଏକେର ଦୋଷ ଅପରେ ତୁଳେ ନେଇ ଥାଡ଼େ ।

ଏମନି କରେ ଏକ ବସ୍ତେ ହାତ୍ତି ଫୁଲେର ମତ ବଡ଼ ହସେ ଉଠିଲ ଦୂଜନ, ବି-ଏ ପାଶ କରିଲ ଏକତ୍ରେ । ଏହିକେ ଆବାର ଦୀପୁ ଗାଇ ଗାନ, ଶାସ୍ତ୍ର ସମ୍ବନ୍ଧ କରେ ତଥାଯା । ଛେଲେବେଳାକାର ମେହି ବକ୍ରତ
ବସନ୍ତର ସଙ୍ଗେ ମଦେ ଆରଓ ପ୍ରାଣଚାର ହସେ ଉଠେଇଛେ । ମେହି ମୌହନ୍ତ ଘେନ ଆହୁରେର ଚେଯେ ଗଭୀର, ମୁଖର ।

ଦୂଜନେ ଏକଇ ଜ୍ଞାନଗାୟ ଚାକରିର ଦରଖାସ୍ତ କରେଛି । ଏକଟି ଦିନେ ଦୂଜନେ ଉତ୍ତର ପେଳ ମେହି ଦରଖାସ୍ତର । ଦୂଜନକେଇ ସାକ୍ଷାତ୍ କରତେ ବଳା ହସେଇ ।
ନିଜେର ଚେନା ଗଣ୍ଡୀର ବାଇରେ ନିଜେକେ ଜାହିର କରିବାର ମପ୍ରତିଭତା ନେଇ ଦୀପୁର ସଭାବେ । ଦୀପୁ ଶିଳ୍ପୀ, ଶାର୍ମନିକ । ଶାସ୍ତ୍ର କଥାବାର୍ତ୍ତାଯା ଆଚାରେ ବ୍ୟବହାରେ ଖୁବି ଚଟପଟେ । ପୃଥିବୀର
ବୈଜ୍ଞାନିକ କ୍ରମଟାକେଇ ଘେନ ମେ ବେଶୀ କରେ ଚେନେ ।

କଳକାତା ସାହେବର ପଥେ ଏକଟା ଅଷ୍ଟନ ସଟେ ଗେଲ । ଥାର୍ଡ କ୍ଲାଶେର ଟିକିଟ କିନେ ଚଲନ୍ତ ଟେନେର ରିଜାର୍ଡ କରା ଫାର୍ଟ କ୍ଲାଶ କାମରାଯ ଉଠେ ପଡ଼ିଲ ଦୀପୁ ଆର ଶାସ୍ତ୍ର । କାମରାର ପୁରୁଷ
ଯାତ୍ରୀ ଗୋପେଖରବାସୁ ଶକ୍ତିତ କଟେ ବେଳ ଉଠିଲେନ କେ, କେ ତୋମରା ?

ଦୀପୁର ମୁଖେ ଉତ୍ତର ଗେଲ ଆଟିକେ, ଗୋପେଖରବାସୁ ପାଶେ ଆଧିଶୋଯା ଅବହୀନ୍ୟ ଆଧୋ କଟାକ୍ଷେ ଚେଯେ ଆହେ ତାଦେର ଦିକେ ଏକଟି କ୍ରମୀ ତରଣୀ । ମୁଖେ କୌତୁକେର ମୁହଁ ହାସି
ଗୋପେଖରବାସୁ ମେଯେ ସୁଜାତା । ତାର ଦିକେ ଚେଯେ ଶାସ୍ତ୍ରର ଚୋଥେର ଦୃଷ୍ଟି ଓ କ୍ଷମକାଳେର ଜଣ୍ଠ ପ୍ରଦୀପ ହସେ ଉଠେଇଲ କିନ୍ତୁ ଦୀପୁର ମତ ଲଜ୍ଜା-ସଙ୍କୋଚର ବାଲାଇ ନେଇ ତାର । ଗୋପେଖର-
ବାସୁ ମଦେ କଥାଯ ଆଲାପ ଜମିଯେ ତୁଳନେ ବେଶୀ କରେ ହାତ୍ତି ହାତ୍ତି ହାତ୍ତି

ଟେନେର ଏହି ଆଲାପର ଜେର ବାଟୀ ଅବଧି ଟେନେ ନିଯେ ସାହୋର ଜୟେ ଏକଟି ଫିକିର ଆବିକ୍ଷାର କରିଲ ଶାସ୍ତ୍ର । ହାତ୍ତା ଟେନେ ନେମେ ସୁଜାତାଦେର ମୋଟରେ ପିଛନେ ଓଦେର
ଲଗେଜେର ମଦେ ନିଜେଦେର ଏକଟିମାତ୍ର ବେଟିଂ ତୁଲେ ଦିଲ । ବେଟିଂଟା ଘେନ ତୁଲେ ଓଦେର ଜିନିସପତ୍ରେର ମଦେ ଚଲେ ଏମେହେ ଏବଂ ମେହି ଫିରିଯେ ନିଯେ ସାହୋର ଅଜ୍ଞାତେ ତାଦେର
ଆସତେ ହସେଇ ଏଥାନେ ।

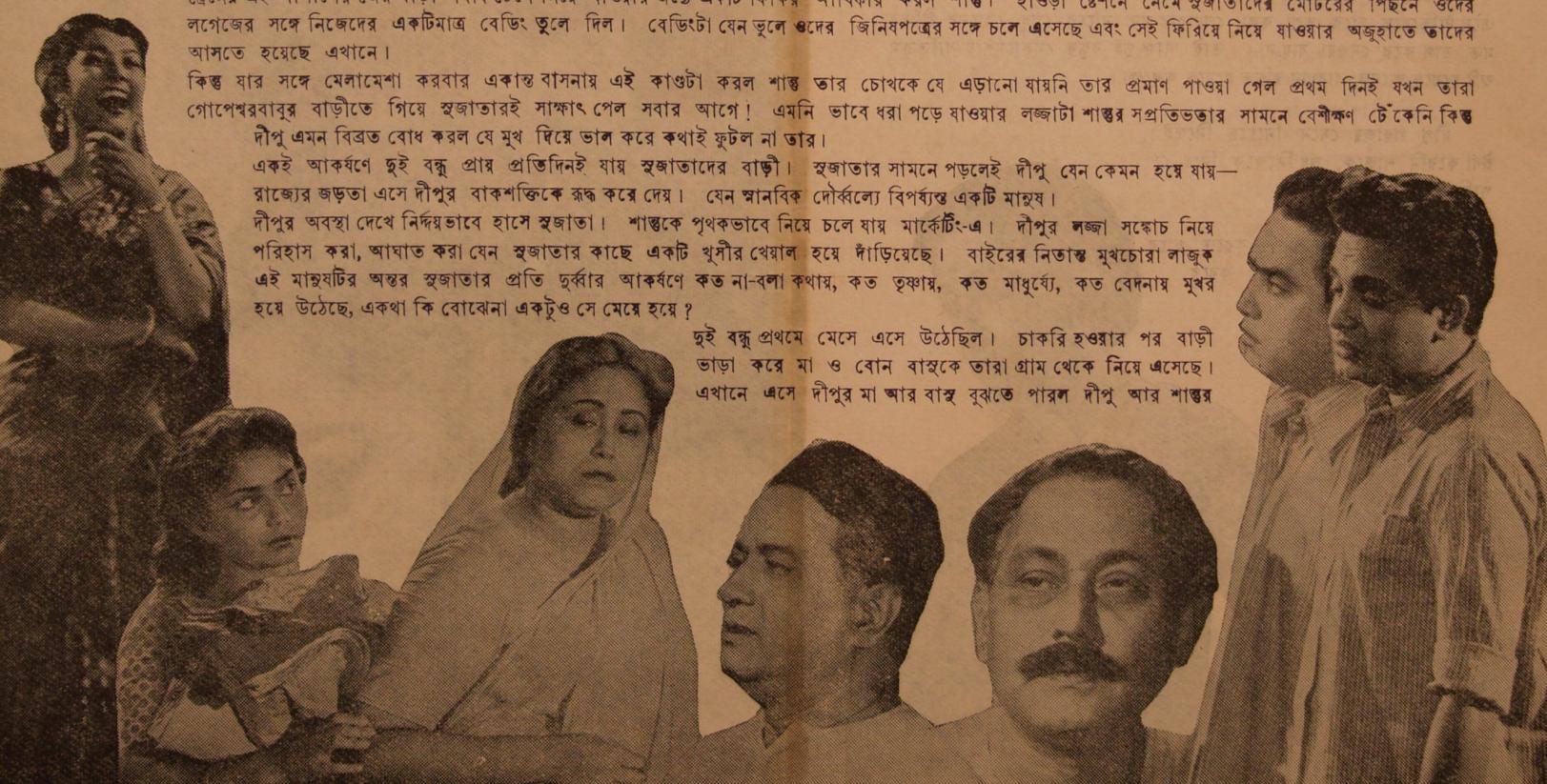
କିନ୍ତୁ ସାର ମଦେ ମୋହମେଶ କରିବାର ଏକାନ୍ତ ବାସନାଯ ଏହି କାଣ୍ଡଟା କରିଲ ଶାସ୍ତ୍ର ତାର ଚୋଥକେ ଯେ ଏଢାମେ ସାହନି ତାର ପ୍ରମାଣ ପାଇବା ଗେଲ ପ୍ରଥମ ଦିନଇ ସଥନ ତାର
ଗୋପେଖରବାସୁର ବାଟୀତେ ଗିଯେ ସୁଜାତାରି ସାକ୍ଷାତ୍ ପେଲ ସବାର ଆଗେ ! ଏମନି ଭାବେ ଧରା ପଡ଼େ ସାହୋର ଲଜ୍ଜାଟା ଶାସ୍ତ୍ରର ମପ୍ରତିଭତାର ସାମନେ ବେଶିକଣ ଟେକେନି କିନ୍ତୁ

ଦୀପୁ ଏମନ ବିଅତ ବୋଧ କରିଲ ସେ ମୁଖ ବିରେ ଭାଲ କରେ କଥାଇ ଫୁଲିଲ ନା ତାର ।

ଏକଇ ଆକର୍ଷଣେ ହୁଇ ବକ୍ର ପ୍ରାଣ ପ୍ରତିଦିନଇ ସାଥେ ସୁଜାତାଦେର ବାଟୀ । ସୁଜାତାର ସାମନେ ପଡ଼ିଲେଇ ଦୀପୁ ଘେନ କେମନ ହସେ ସାଥୀ—
ରାଜୋର ଜଡ଼ତା ଏମେ ଦୀପୁର ବାକଶକ୍ତିକେ ରହ କରେ ଦେଇ । ଘେନ ଆନବିକ ଦୌର୍ବଲ୍ୟେ ବିର୍ଯ୍ୟାନ୍ତ ଏକଟି ମାହୟ ।

ଦୀପୁର ଅବହୀ ଦେଖେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟଭାବେ ହାମେ ସୁଜାତା । ଶାସ୍ତ୍ରକେ ପୃଥିବୀର କଥାକେ ହସେ ଉଠେଇଲ ଦୀପୁର ଲଜ୍ଜା ସଙ୍କୋଚ ନିଯେ
ପରିହାସ କରା, ଆଘାତ କରା ଘେନ ସୁଜାତାର କାହେ ଏକଟି ଖୁମୀର ଥେଯାଲ ହସେ ଦ୍ଵାରିଯେଇଛେ । ବାଇରେ ନିତାନ୍ତ ମୁଖଚୋରା ଲାଜୁକ
ଏହି ମାର୍ତ୍ତିଟିର ଅସ୍ତ୍ର ସୁଜାତାର ପ୍ରତି ଦୁର୍ବିରାର ଆକର୍ଷଣେ କତ ନା-ବରା କଥାଯ, କତ ତହ୍ରାୟ, କତ ମାଧୁର୍ୟ, କତ ବେଦନାଯ ମୁଖ
ହସେ ଉଠେଇଛେ, ଏକଥା କି ବୋରେନା ଏବୁଟୁଣେ ମେ ମେରେ ହସେ ?

ହୁଇ ବକ୍ର ପ୍ରଥମେ ମେଦେ ଏମେ ଉଠେଇଲ । ଚାକରି ହସାର ପର ବାଟୀ
ଭାଡା କରେ ମା ଓ ବୋନ ବାଞ୍ଚକେ ତାରା ଗ୍ରାମ ଥେକେ ନିଯେ ଏମେହେ ।
ଏଥାନେ ଏମେ ଦୀପୁର ମା ଆର ବାଞ୍ଚ ବୁଝେ ପାରିଲ ଦୀପୁ ଆର ଶାସ୍ତ୍ର

ଅମାଟ ଶ୍ରୀତିର ମାଧ୍ୟାନେ କିମେର ସେନ ଏକଟି ଛାଯା ପଡ଼େଛେ ।

ସଂପ୍ରତିଭ, ମିଞ୍ଚକେ ଶାସ୍ତରକେଇ ଗୋପେଖରବାବୁର ବେଶୀ ପଛଦ । ଶାସ୍ତର ମଙ୍ଗେଇ
ସଥନ ତାର ମେଯେ ମାକେଟିଂ-ଏ ଯାଇ, ବେଢାତେ ବେରୋଯ ମୋଟର ଏକମଙ୍ଗେ ତଥନ ତାର
ମେଯେର ମନ ତିନି ବୁଝେ ଫେଲେଛେ ।

ଶୁଜାତା ସେ କେନ ଦୀପୁରକେ ଦେଖିଲେଇ ହାସେ, ଶାସ୍ତର ବୁଝିଲେଇ ପାରେ ନା । ଅଫିସ
ଥିକେ ଫେରବାର ମମମ ପୃଥିକ କରେ ତାର ସଙ୍ଗେ ପାଞ୍ଜାବର ଜଣେ ମୋଟର ନିଯେ ଆମେ
ଶୁଜାତା । ଦୀପୁ ଏକା ଫିରେ ଯାଇ ବାଢ଼ୀତେ । ତାହାଡ଼ା ଶାସ୍ତର ମନେ ହୁଏ ଦୀପୁରଓ
ଶୁଜାତାକେ ଭାଲ ଲାଗେ ନା । ଭାଲ ଲାଗିଲେ ଦୀପୁ ଶୁଜାତାଦେର ବାଢ଼ୀ ଯାଓଯା
ଏକେବାରେ ବନ୍ଦ କରେ ଦିତ ନା ।

ଦୁଁଟି ହଦ୍ୟର ଏତଦିନରେ ଗତିର ସଂଶ୍ରତାର ମାଧ୍ୟାନେ ଆଜ ଏମନ ଏକଜନ
ଏମେ ଦୀପିଯେଛେ ସାକେ ଶଶା, କଳା, ପୋରାର ମତ ମାଧ୍ୟେର ସେହି, ବୋନେର ଶ୍ରୀତିର
ମତ ଭାଗ କରେ ନେଇୟା ଯାଇନା । ତାହି ଆଜ ହିଁ ବନ୍ଦ ମେଲାମେଶାଯ ବ୍ୟାତିକ୍ରମ
ସୁଟି ହେଲେଇ ଅମେକ, ବ୍ୟବ୍ୟାନ ରୁଚିତ ହେଲେଇ ଅରକ୍ଷ୍ୟେ ।

ଦୀପୁ ପରାଜୟ ମେନେ ନିଯେଛେ ନିଜେଇ ।
ଦୀର୍ଘ କରନେଇ ଶାସ୍ତରକେ, ଶୁଦ୍ଧ ନିଜେକେ ନିଯେ ସେ
ପାଲିଯେ ସେତେ ଚାଇ ।

ଶୁଜାତା ତାର ସର୍ବସ ସମର୍ପଣ କରତେ ପାରେ
ମାତ୍ର ଏକଜନକେ । କାକେ ବରଣ କରିବେ
ଶୁଜାତା ?

ତାରଇ ରହଣେ
ଅ ହୁ ର ଜି ତ,
ହୁଦ୍ୟେ ହୁଦ୍ୟେ
ଏହି ଲୁକ୍କୋଚୁଡ଼ି
ଖେଲାର ପରି-
ଶ ମା ପ୍ରି
କୋ ଥା ଯ !
କୁ ପା ଲୀ
ପର୍ଦାର ଧାବମାନ
ପ୍ର ତିଛା ଯାଇ
ତାର ସନ୍ଦାନ
ପା ଓ ଯା
ଯାବେ ।

ଶୁଦ୍ଧିତ

ଶୁଦ୍ଧ ଗାନ ଶୁଦ୍ଧ ହାନି—
ମାଲଟୀ ବଲେ ଓଗେ ପ୍ରିୟ
ଏ ଲଗନ ହୋକ ପ୍ରାଣୀଯ
ଶୋନାଓ ଶଗଦେର ବାନୀ
ତୋମାରେଇ ଜାନି ଆମି ଜାନି

(୧)

ଓରେ ଥାଲ ପାଇଲ ନଦୀର ଜଳେ
ନାଗରେ ଯାଇ ନାହିଁ
ଓରେ ମାଗର ସେ କୋଥାଯ ପାଇଲ
ଜାନତେ ପାରତାମ ଯଦି
ଓରେ ଥାଲ ପାଇଲ ନଦୀର ଜଳେ.....

(୨)

ମାଲଟୀ ଭମରେ କରେ ଏ କାନାକାନି
ମେଇ ହୁଲେ ମନେ ହୁ
ତୋମାରେଇ ଜାନି ଆମି ଜାନି
ମାଲଟୀ ବଲେ ଓଗୋ ମିତା
ଆମି ସେ ତୋମାରେଇ ଜାନ କି ତା
ପ୍ରାତେର ପରଶ ଦାଁତ ଆମି
ତୋମାରେଇ ଜାନି ଆମି ଜାନି—
ଶୁଦ୍ଧ ଗାନ ଶୁଦ୍ଧ ହାନି
ଏହି ନିଯେ ମାରାମେଲା
ଚଲେ ଆଜ ଫାଗୁଣେର ମେଲା

(୩)

ମୌ ବନେ ଆଜ ମୌ ଜମେଛେ
ବୌ କଥା କଓ ଡାକେ
ମୌ ମାହିରା ଆର କୌ ଦୂର ଥାକେ ॥
ଛନ୍ଦ-ଭାବ ଗରଥାରା ଏ ଏକ ନତୁନ ବେଲାଯ
ଆମାରେ ଆଜ କେ ଆର ଧରେ ରାଖେ
ନତୁନ ନତୁନ ହୁଲେ ପାଥିରା ଗାୟ
ନତୁନ ନତୁନ ହୁଲେ ରଂ ଭରେ ଯାଇ ॥
ତାଦେର ପିଲେ ପ୍ରଜାପତି ପାଥାଯ ସ୍ଵପ୍ନ ଆକେ
ନତୁନ ନତୁନ ହୁଲୀ ହଦ୍ୟେ ପାଇ
ନତୁନ ନତୁନ ପଥେ ଆଜ କୋଥା ଯାଇ ॥
ଉଠିକ ଦିଲ ହୃଦୟ ମୋନା ଭାଙ୍ଗ ମେଦେର କାଁକେ ।
ଆର ନତୁନ କିଛି ପାବ ଏବାର ଜୀବନ ପଥେ
ବାକେ ॥

আমাদের প্রবর্তী দুটি ছবি!
নামী দামী শিল্পী সমাবেশে

নারায়ণ সান্যালের
চাঞ্চল্যবর্ম উপন্যাস
মাগাটম্পা

অবলম্বনে

চিন্ময়গের ছবি
মিতালী পরিবেশিত

কৌটিল্য গুপ্তের
ঘাত-প্রতিঘাত পূর্ণ চমকপ্রদ উপন্যাস
**মোফবস্‌
ক্যাবারে**

অবলম্বনে

